

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาถึงผลการเตรียมผู้ป่วยเด็กวัยเรียนอย่างมีแบบแผน ต่อความกลัวการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ป่วยเด็กที่ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำที่เข้ารับการรักษาในแผนกกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน 2540 จำนวน 40 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ ดังนี้คือ อายุระหว่าง 6 - 12 ปี มีประสบการณ์การได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำครั้งแรก ไม่มีอาการของโรครุนแรงจนมีผลต่อการรับรู้ ระดับความกลัวจากการประเมินโดยแบบประเมินความกลัวของเด็กโดยภาพแสดงออกทางใบหน้า มีค่าคะแนนความกลัวตั้งแต่ 2 ขึ้นไป จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม โดยเลือกให้เข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 ราย โดยกำหนดให้ตัวอย่างคนแรกเป็นกลุ่มควบคุม และคนที่สองเป็นกลุ่มทดลองสลับกันไป จนครบ 40 ราย กลุ่มทดลองคือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเตรียมอย่างมีแบบแผนก่อนได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำจากผู้วิจัย และกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเตรียมตามปกติจากพยาบาลก่อนได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบแผนในการเตรียมเด็กก่อนได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำเพื่อลดความกลัวในผู้ป่วยเด็กวัยเรียน หนังสือการ์ตูนประกอบการให้ข้อมูลการเตรียมผู้ป่วยเด็กวัยเรียนก่อนได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ อุปกรณ์ที่ใช้ในการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ 2) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย แบบประเมินระดับความกลัวด้วยตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ซึ่งใช้แบบประเมินระดับความกลัวโดยแสดงภาพออกทางใบหน้าของอัญชลี หนะกุล โดยกำหนดระดับความกลัวเป็น

มาตราส่วน ซึ่งผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นซ้ำ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 และแบบสังเกตพฤติกรรมความกลัวของเด็กต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมแสดงออกถึงความกลัวต่อการฉีดยาของ นฤมล วีระรังสิกุล สังเกตพฤติกรรมความกลัวของเด็กในผู้ป่วยเด็กวัยเรียนลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง หากความเชื่อมั่นระหว่าง 2 คนซึ่งผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นซ้ำ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ ขอความร่วมมือในการวิจัยและสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ใช้เวลาประมาณ 10 นาที ผู้วิจัยให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนแต่ละคนประเมินความกลัวโดยใช้แบบประเมินความกลัวด้วยตนเองโดยภาพแสดงออกทางใบหน้าใช้เวลาประมาณ 5 นาทีและเลือกเด็กที่ได้ค่าคะแนนความกลัวตั้งแต่ 2 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยพาผู้ป่วยเด็กและผู้ปกครองไปที่ห้องปฏิบัติการรักษาพยาบาลเพื่อให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความกลัวต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำตั้งแต่ผู้ป่วยเด็กเดินเข้าห้องทำการรักษา จนถึงก่อนแทงเข็มเข้าหลอดเลือดดำ ผู้วิจัยให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนประเมินความกลัวด้วยตนเองโดยภาพแสดงออกทางใบหน้าที่ก่อนแทงเข็มเข้าหลอดเลือดดำ ส่วนในเด็กที่เป็นกลุ่มทดลองผู้วิจัยให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนประเมินความกลัวโดยภาพแสดงออกทางใบหน้า แล้วเตรียมเด็กอย่างมีแบบแผนในห้องที่จัดเตรียมไว้เฉพาะ โดยสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยเด็กให้ข้อมูลประกอบหนังสือการ์ตูนและให้เด็กได้สัมผัสกับอุปกรณ์จริงเป็นรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนและผู้ปกครองซักถามใช้เวลาประมาณ 30 นาที จากนั้นผู้วิจัยพา ผู้ป่วยเด็กและผู้ปกครองไปที่ห้องปฏิบัติการรักษาพยาบาล ผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมความกลัวต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำตั้งแต่ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนเดินเข้าห้องทำการรักษาจนถึงก่อนแทงเข็มเข้าหลอดเลือดดำ และผู้วิจัยให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนประเมินความกลัวโดยภาพแสดงออกทางใบหน้าที่ก่อนแทงเข็มเข้าหลอดเลือดดำ เมื่อได้ข้อมูลครบเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อธิบายให้ทราบ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภายหลังจากเตรียมอย่างมีแบบแผน ค่าคะแนนความกลัวก่อนการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำของกลุ่มทดลอง น้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
2. ภายหลังจากเตรียมอย่างมีแบบแผน ค่าคะแนนพฤติกรรมความกลัวก่อนได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำของกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. ภายหลังจากเตรียมอย่างมีแบบแผน ค่าคะแนนความกลัวก่อนการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำของกลุ่มทดลองน้อยกว่าก่อนได้รับการเตรียมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
4. คะแนนความกลัวของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับค่าคะแนนพฤติกรรมความกลัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .6455, p < .01$)

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมตัวแปรที่เป็นบุคลากรพยาบาลผู้ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำให้เป็นคนเดียวกันตลอดการวิจัยได้ ซึ่งอาจมีผลต่อความกลัวของกลุ่มตัวอย่างที่ถ่วงดุลการทางการพยาบาล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้เครื่องมือในการประเมินความกลัวของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ
2. ได้แบบแผนในการเตรียมผู้ป่วยเด็กวัยเรียนเพื่อลดความกลัวในการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ
3. ได้แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนทางการพยาบาล เกี่ยวกับการเตรียมผู้ป่วยเด็กวัยเรียนก่อนการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำเพื่อลดความกลัว
4. ได้แนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมผู้ป่วยเด็กเพื่อลดความกลัวในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลอื่นๆ ต่อไป

การนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการเตรียมผู้ป่วยเด็กวัยเรียนอย่างมีแบบแผนก่อนการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ สามารถลดความกลัวของผู้ป่วยเด็กได้ ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

พยาบาลและเจ้าหน้าที่ที่สัมผัสภาพที่เกี่ยวข้องกับแผนภูมิการเวชกรรม ควรมีการเตรียมผู้ป่วยเด็กวัยเรียนอย่างมีแบบแผนก่อนได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ เพื่อจะช่วยให้ผู้ป่วยเด็กมีความกลัวต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำลดลงและให้ความร่วมมือต่อการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำได้ดีขึ้น เนื่องจากผู้ป่วยเด็กมีการเรียนรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำอย่างถูกต้องก่อนจะเผชิญเหตุการณ์จริง

ด้านการศึกษาพยาบาล

1. ในการจัดหลักสูตรการศึกษาพยาบาล ควรจัดให้มีเนื้อหาที่จะให้นักศึกษาพยาบาลได้เรียนรู้ถึงการเตรียมผู้ป่วยเด็กเพื่อลดความกลัวในการปฏิบัติการรักษาพยาบาล
2. จัดให้นักศึกษามีประสบการณ์และทักษะ ในการวางแผนการเตรียมผู้ป่วยเด็กก่อนการปฏิบัติการต่างๆ เพื่อช่วยลดความกลัวในผู้ป่วยเด็กและผู้ป่วยเด็กสามารถให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลต่างๆ

ด้านการบริหารพยาบาล

1. ควรจัดให้มีการประชุม อบรมเกี่ยวกับการเตรียมผู้ป่วยเด็กก่อนได้รับการปฏิบัติการรักษาพยาบาลแก่นุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบวิธีการและมีทักษะในการเตรียมผู้ป่วยเด็กในปฏิบัติการรักษาพยาบาลต่างๆ
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบุคลากร ในการเตรียมผู้ป่วยเด็กก่อนการปฏิบัติการรักษาพยาบาลต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ต่อไป โดยศึกษาเด็กวัยเรียนหรือวัยอื่นอย่างค่อนเนื่องจนจะได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำและหลังได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ เพื่อทราบถึงความกลัวของเด็กเปลี่ยนแปลงอย่างไร
2. ควรมีการศึกษาผลของการเตรียมผู้ช่วยเด็กวัยเรียนอย่างมีแบบแผน ในเด็กที่เคยมีประสบการณ์การได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำมาก่อน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการเตรียมผู้ช่วยเด็กวัยเรียนที่เคยมีประสบการณ์ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำและไม่เคยมีประสบการณ์การได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ
3. ควรมีการศึกษาถึงผลการเตรียมอย่างมีแบบแผนโดยใช้หนังสือการ์ตูนและอุปกรณ์จริงในการเตรียมผู้ช่วยเด็กเฉพาะโรคเกี่ยวกับกิจกรรมการรักษาเฉพาะเจาะจง เช่น การให้เลือด การได้รับเคมีบำบัด การเจาะเลือด เป็นต้น เพื่อให้เด็กเกิดการรับรู้ มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญและสามารถลดความกลัวต่อเหตุการณ์นั้นๆ